

Aanval op uitval in het mbo!

Van vmbo naar mbo zonder intake, een garantie tot succes? Het Cambreur College in Dongen is de eerste school die in 2017 is gaan samenwerken met de School voor Sport en Bewegen van het ROC Tilburg (SB Tilburg). Het doel van deze samenwerking was een soepele overgang te creëren van vmbo naar mbo, in de hoop meer studiesucces en minder uitval te krijgen in het eerste jaar van het mbo.

TEKST MAIK WOJTAS EN MARGRIET DEN BAK

Uit onderzoek (Coenders, 2013) is gebleken dat er bij de intake van opleidingen voor Sport en Bewegen voornamelijk motorische- en didactische competenties gemeten worden. De overheid schrijft namelijk voor dat alleen geselecteerd mag worden op motorische vaardigheden. De didactische vaardigheden worden terloops meegenomen door de instituten. Beide hebben echter weinig voorspellende waarde voor studiesucces. Verder blijkt dat studenten, docenten en experts motivatie, sociale vaardigheden en persoonlijkheid belangrijker vinden dan de motorische- en didactische competenties, om succesvol te zijn in de opleiding (Bervoets, 2015). De eisen van de overheid komen niet overeen met wat het werkveld wil.

Eerste stappen

In 2017 is SB Tilburg in contact gekomen met Robin van Sunten (LO-docent) van het Cambreur College. Afgesproken is om jaarlijks tien tot vijftien leerlingen zonder toelating (drempelloos) te laten instromen bij SB Tilburg.

Om toe te werken naar de drempelloze overgang zet het Cambreur College al vroeg in de schoolperiode stappen. Ze organiseert in het tweede leerjaar een keuzemarkt met keuzevakken. Eén van de keuzevakken is 'Ondersteuning bij sport- en bewegingsactiviteiten'. Leerlingen

▲ Banner Cambreur

Via vmbo en mbo naar hbo

Het is 2014. Sijmen Doorackers volgt op het Cambreur College de kaderberoepsgerichte leerweg, richting Zorg en Welzijn. Hij kiest voor deze school, omdat er in het eerste jaar vijf uur gym wordt gegeven. Op dat moment weet Sijmen nog niet wat hij later wil worden, maar lekker sporten is altijd leuk. Door de gymlessen komt hij in aanraking met de fanatieke gymleraar Robin van Sunten en die man wordt zijn voorbeeld. Hij wil ook gymleraar worden!

Sijmen haalt goede cijfers maar in het examenjaar slaat de verveling toe. Van zijn studiebegeleider mag hij daarom Robin twee middagen in de week assisteren bij het lesgeven.

Robin van Sunten adviseert Sijmen vervolgens om naar SB Tilburg te gaan, want op dat moment is het project 'Drempelloze doorstroom' van het Cambreur College met SB Tilburg net gestart.

Sijmen kan drempelloos instromen en start in het eerste jaar van niveau 3 (Sport- en Bewegingsleider).

Maar na het introductiekamp blijkt dat Sijmen niet op de goede plek zit en meer in zijn mars heeft.

In samenspraak met Robin van Sunten wordt hij overgeplaatst naar het eerste jaar van niveau 4 (Sport- en Bewegingscoördinator). Na het eerste algemene jaar kiest hij voor de uitstroomrichting Buurt, Onderwijs en Sport (BOS) en loopt stage bij Breda Actief. Hier leert hij zo veel dat hij in zijn laatste studiejaar zijn stage deels mag invullen met een betaalde vervanging. Sijmen kiest in de opleiding voor de keuzedelen zwemmen en sportmassage, waarvan hij ook de licenties behaalt.

Afgelopen september is Sijmen gestart op Fontys Sporthogeschool in Eindhoven. Hij geeft aan dat het wennen is en dat het behoorlijk druk is. De droom om gymleraar te worden komt weer een stap dichterbij. Dit komt met name door zijn inzet en motivatie, maar ook door de rollen die verschillende mensen gespeeld hebben in zijn loopbaan (LOB).

▲
Sijmen Doorackers

die verder willen in de sport kunnen kiezen voor dit keuzevak. In het derde en vierde leerjaar worden leerlingen binnen het keuzevak voorbereid op een doorstroom naar SB Tilburg door middel van didactiek, trainingsleer, zélf lesgeven en het organiseren van een evenement (o.a. de koningsspelletjes).

Ook gaan de leerlingen naar basisscholen toe. Daar wordt lesgegeven aan kinderen in drie vakken met taken zoals observeren, materialen klaarzetten en evalueren. Het functioneren in een keuzevak wordt beoordeeld en moet afgesloten worden met minimaal een zeven-eenhalf en de eigen vaardigheid met een zeven of hoger (zie foto leerlingen in de praktijk op de volgende pagina).

In het twee jaar durende keuzevak wordt ook intensief aandacht besteed aan studiehouding en -vaardigheden (LOB), beroepshouding, kernwaarden van SB Tilburg en motivatie. Alle resultaten worden opgeslagen in een (s)portfolio dat dient als bewijsmateriaal om te kunnen starten bij SB Tilburg. Een (s)portfolio dat voldoet aan de gestelde eisen geeft drempelloze toegang tot de vervolgopleiding aan SB Tilburg.

Naast het werken aan een drempelloze instroom bij SB Tilburg, heeft de samenwerking voor het Cambreur College een gunstig neveneffect. Sommige toekomstige VO-leerlingen blijken bewust te kiezen voor het Cambreur College, vanwege de mooie doorstroommogelijkheden naar SB Tilburg.

Convenanten op maat

Zoals in het meinumner van *Lichamelijke Opvoeding Magazine* al werd aangegeven heeft SB Tilburg niet alleen afspraken gemaakt rondom drempelloze instroom met het Cambreur College. Inmiddels zijn er ook convenanten getekend met de volgende scholen: Walewyc mavo uit Waalwijk, Pius-X college uit Bladel, 2College Cobbenhagen, Campus013, Koning Willem II College, Reeshofcollege (alle uit Tilburg), Curio Scala uit Teteringen en Kempenhorst College uit Oirschot. Komend schooljaar zal het aantal samenwerkende scholen nog worden uitgebreid.

De convenanten zijn geen standaardovereenkomsten voor een drempelloze instroom. Elke school heeft een op maat gemaakt convenant,

vanwege het feit dat er verschillen zijn tussen scholen die LO2 aanbieden en scholen die een sportgerelateerd keuzevak aanbieden. Bovendien biedt de ene school zijn 'specifieke sportprogramma' aan vanaf leerjaar drie, terwijl de andere school hiermee start in leerjaar vier.

Referenties

Bervoets G. (2015). Een intake voor succesvolle studenten op het sportcollege. (Masterthesis learning & Innovation, Hogeschool Windesheim, 2015).

Coenders, J., (2013). Intake, succesfactoren en studieresultaten. www.docplayer.nl

Met dank aan Robin van Sunten en Sijmen Doorakkers voor hun verhaal.

Foto's

Maik Wojtas

Contact

mdbak@roctilburg.nl

Kernwoorden

leerroute, instroom, doorstroom

Gelukkig is in elk convenant ook een aantal standaardvoorwaarden terug te vinden. De leerlingen moeten bijvoorbeeld zelf al sportactiviteiten hebben gegeven binnen het lesprogramma op het VO en er moet een sportief evenementje zijn georganiseerd (zie foto hiernaast: zelf al een sportactiviteit geven). Vervolgens moet het motorische vaardigheidsniveau van de leerling op niveau zijn en moet de leerling een voldoende scoren op de kernwaarden* zoals ze bij SB Tilburg worden gehanteerd. Tenslotte is de afspraak dat leerlingen die in aanmerking komen voor een drempelloze doorstroom ook een meeloopdag hebben bijgewoond bij SB Tilburg. Je moet immers ook de sfeer proeven en een goed gevoel krijgen bij een vervolgopleiding.

Bij de gesprekken die plaatsvinden rondom de convenanten heb je het met elkaar over

De kernwaarden

*De kernwaarden zijn: Ik ben respectvol, ik communiceer, ik ben positief ingesteld, ik ben een teamplayer, ik ben een doorzetter, ik sta open voor feedback, ik denk in oplossingen, ik neem initiatief.

het vak. Samen bespreek je de inhoud van je onderwijsprogramma en bepaal je wat er belangrijk is voor een vervolg bij SB Tilburg. Regelmatig leidt dit tot accentverschuivingen in het onderwijsprogramma van de VO-school (uiteraard binnen de kaders van het PTA) en in de manier van beoordelen.

Kwaliteit in plaats van kwantiteit

Naast de focus op een drempelloze instroom heeft SB Tilburg vanaf dit schooljaar met de Walewyc mavo en Campus013 de verdieping opgezocht in een doorlopende leerroute, lopend door het VO en doorlopend in het mbo.

Bij de Walewyc mavo (die alleen de theoretische leerweg aanbiedt) wordt dit schooljaar een deel van LO2 gegeven door docenten van

SB Tilburg. Deze LO2-leerlingen krijgen les in 'les- en leidinggeven' en 'organiseren van evenementen'. Naast het inhoudelijke voordeel dat deze lessen opleveren voor de leerlingen, leren leerlingen op deze manier ook de docenten en de werkwijze van SB Tilburg kennen. Verder is het belangrijk dat leerlingen daadwerkelijk een indruk krijgen van de school. Ze moeten zich er als het ware al thuis gaan voelen nog vóórdat ze er zélf gaan studeren. Daarom is er zowel met Campus013 als met de Walewyc mavo een programma gemaakt waarbij leerlingen met een sportgerelateerd keuzevak of LO2, een drietal dagen op maat gemaakte lessen gaan volgen in T-kwadraat, de thuisbasis van SB Tilburg.

Dream a little dream....

Stiekem droomt de projectgroep 'Doorlopende Leerroute' - bestaande uit vertegenwoordigers van SB Tilburg, de Walewyc mavo en Campus013 - al verder.

Om te zien of de extra inzet voor de leerlingen van de Walewyc mavo en Campus013 ook daadwerkelijk 'meetbaar' resultaat oplevert, onderzoekt SB Tilburg de mogelijkheid om de aankomende niveau 4-leerlingen van deze twee scholen volgend schooljaar vanaf het begin samen in één klas te zetten. Zo kan eenvoudiger worden gevolgd of deze leerlingen uitvallen, of qua lesstof voorlopen op de leerlingen van andere VO-scholen. Indien nodig kan dan worden 'afgeweken' van de lesstof door te zorgen voor meer verdieping of verbreding.

De projectgroep denkt ook al voorzichtig na over de schooljaren '23-'24 en verder. Wat zou het mooi zijn als tegen die tijd alle leerlingen van de convenantscholen een aantal momenten al mogen proeven aan de lessen en de sfeer bij SB Tilburg.

En wat als het ROC Tilburg dit idee omarmt en dat alle onderliggende opleidingen van het ROC Tilburg gedurende een aantal weken een gezamenlijke middag per week hun deuren openzetten voor derde- en/of vierdejaars leerlingen van alle VO-scholen in Tilburg en omgeving? In deze periode kunnen leerlingen van de theoretische leerweg hun profielwerkstuk vormgeven, en leerlingen van de basis- en kaderberoepsgerichte leerweg kunnen hiermee inhoud geven aan het onderdeel loopbaan oriëntatie begeleiding (LOB).

Een win-winsituatie zou je zeggen: leerlingen weten beter waarvoor ze kiezen en leren de opleidingen alvast kennen. Opleidingen nemen leerlingen al mee in het vakgebied en maken de overstap naar een nieuwe opleiding

vloeiender en minder spannend. Een betere aanval op de uitval bestaat er niet!

Maik Wojtas was tot afgelopen schooljaar docent bij de school voor Sport en Bewegen van het ROC Tilburg.

Margriet den Bak is docent bij de school voor Sport en Bewegen van het ROC Tilburg, en houdt zich onder andere bezig met de intake en de doorstroom vmbo-mbo.